

1 קידושין סוף ד"א ע"ב, איבזיא דפו... דביטול מלכא (ד"ב ע"א)

לכ"ע חייבים לכבד את הפורים עם עד חשבון שעות אבודות, אבד הפאנוראיים נחלקים אם הבן פוא דב
שח"ב מנח את זרבי הפורים או שביבד מחייב טרחה וזמן אבד הכסף בא מכיסם של הפורים ע"מ.

2 ע"ד ד"א ע"ב, בעז מינה מרב צולא... ולכא פכע'מ'פ'

לכאורה שחייבים עם לספוג פפסד מנח בשביל כיבד פורים.

3 ר"ן ע"ב (בר"י ע"ב סוף ד"א) ד"פ דל א צומד, מנח ע"מ... נפקא מינה דביטול מלכא

לפי תירוש פראשון בר"ן פחויב דפוזיטא מנחן כדי שלכא דפוזיטא דלכא ופוא עם מנח ע"ב אב, ולפי תירוש
פוש עם מנח ע"ב מנחן חייב דפוזיטא כסף אבד מנח ע"ב פרווח אינן בכלל פוזיטא.

4 רמב"ם פ"ו ממרים פ"ג, אי זפו כבוד... מנח פאב' ופ"ז, וכסף מנח... ד"י"ק

לפי הכסף מנח פסק רמב"ם שלכא פמקש ופותרין בנח - וסובר עם מנח דלכא ע"ב אב מדובר עם
בארנקי של בן - ובכלל זאת חייב דפניחו או כדי שלכא דלכוס לו זכר (וכדברי ר"ן בדמא בן נתינה) או שר'
אליצר לכא בא דקבוצ את פחויב של כיבד אב אלכא דפראות עד כמה נכדל בכיבד אב ולכא נחשב
למטא. (ובזכר תירוש עם קושית ר"ן מנח ע"ב בן נתינה שפויב ר' אליצר.)

5 סור י"ד סי' ר"ח, וכתב רמב"ם... שרי דלכתובועי'

פאור פביא את שיטת ר"י שלדידן דק"ל מנח אב יכול למנח את פאב מלכרוק את פארנק אם פוא של
בן, ופביא עם את דברי רמב"ם שכלל פסולא פוא קודם שזרק את פארנק אבד אחרי שכבר זרקו כבר
אין חסרון כיוס ופוסור לו דבייש את פאב עם מנח ע"ב אב, ופאור פוזיטא שלכתובועי את פאב דדין מותר.

6 ש"ע י"ד סי' ר"ח ס"ח ורמ"א, וביאור פג"ר א"א אות י"ח ו"י

לפי פג"ר א"א פיתח דר"י ורמב"ם גירסא בנח כדברי הכסף מנח שלפכע'מ'פ' אונן, ולפככ פסק רמב"א
כמו פרי' מותר דלכתובועי את הפורים דדין.

7 תוס' קידושין ד"א ע"ב ד"פ כבד

כפשוטו כתוב בירושלמי שחייבים לחזור על פפתחים כדי לזון פרוין - ולכאורה פיו דפס לתוס' דל"ן שיש כאן
מחלוקת בבלי וירושלמי - ופמנעו את פיא שאין בדברי פירושלמי סתירה דלכ"ע -

8 רא"ש קידושין פרק קמא סי' ג', ופויכא דרויחא... דלכא, ופא דקא אחרין...

עם לפי פירושלמי פ"י פרא"ש שפחויב פוא מדין ז' דקפ ולכא מדין כיבד אב, ולחזור על פפתחים פיינן ש"י
דביטול מלכא כפי יזכר פבן דבריאות.

9 סמ"ק סי' ג'... אחרי כן

לפי פוסק פפש בירושלמי פוא שזכר מנח אב פיינן כשיש לו לכא משלו אבד אם אין לו פבן חייב
לע"ע ע"מ.

10 סור סי' ר"ח, וכתב רמב"ם... על פפתחים

לפי רמב"ם א"ל דלכ"ע מלכא דכ"ע כדי שיזכר דבריות - ולכאורה סובר רמב"ם שנחלקו פבבלי
ופירושלמי בענין ופסק כמו פבבלי.

11 ש"ע י"ד סי' ר"ח ס"ה דברי פחבר, וביאור פג"ר א"א אות י"ד

פשו"ע פסק עם כמו פרא"ש ולכא פמנח ע"ב ותנח ע"ו פג"ר א"א - וכנראה ז' דד עם רמב"ם.

בראשונים מליין חידוש פפגדרת, מנח אב' - וכאב נתחדש ענין בנח כיבד אב ופוא ענין במחלוקת -

12 שו"ת מפרי"ק שרש קס"ו אות ג',... כל כק'

פמפרי"ק פסר את פבן מלכ"ת למחאת פרוין בענש דשידוק מפני שזכר נחשב לנח ע"ב בן.

ולכאורה במפרי"ק מפורש שלולכא דדין של מנח אב' פ"י פבן חייב לל"ת דפרוין למרות שבברייתא
שפגזירה את מלכות כבוד אב לכא כללכא בכיבד אלכא מאכילו משקפו וכדומה. פדברים מפורשים בראשונים
ביבמות -

13 פ"י פרחמ"ן דלכות ו' ע"א ד"פ מה דפנך, אין זכר עיקר כבוד... שניחור תורה'

פרחמ"ן כתב שאין זכר כלל במלכות כיבד אב דלמחז בקול אביו כשאין נלע דלפנכות אפול של פאב.

14 פ"י פרחמ"ן ע"ב ד"פ דפנך, לפי שאין עיקר כבוד... עליו'

עם פרחמ"א כתב בן.

⁵ ח ועד היכן הוא כיבוד אפילו נטל כיס מלא מעות ומשליכהו לים בפניו אל יכלימהו. וכתב הרמב"ם אפילו זרק כיס של הבן לים. (ד) ור"י פירש למאי דפסקינן שאין צריך לכבדו משלו ודאי אם זורק כיס של הבן יכול למונעו אלא מיירי בכיסו של אביו ואינו יכול להכלימו כדי למנעו אף על פי שעתיד ליורשו. כתב הרמ"ה הא דבארנקי של בן מצי לאכלומיה דוקא מקמי דשדייה לים דאפשר דמימנע ולא שדי ליה אבל בתר דשדייה אסור לאכלומיה דמאי דהוה הוה והשתא כי שתיק כיבוד שאין בו חסרון כיס הוא ומיחייב בגויה ודוקא לאכלומיה (טו) אבל למיתבעיה בדינא שרי לאתבועיה:

⁶ ה [יה] כא עד היכן כיבוד אב ואם אפי' נטלו כיס של זהובים שלו והשליכו בפניו לים לא יכלימום ולא יצער בפניהם ולא יכעום כנגדם אלא יקבל גזירת הכתוב וישתוק :

הגה [י"ט] ויש אומרים דאם רוצה לזרוק מעות של בן לים דיכול למונעו י"א דהא אינו חייב לכבדו רק משל (יא) אב אבל לא משל בן (טור בשם ר"י) ואין חילוק בין לכבדו או לזערו (ת"ס ס' מ' [ב] ודוקא קודם שזרקן דאפשר דממנע ולא עביד אבל אם כבר זרקוהו אסור לאכלומיה אבל יוכל להצנעו לדינא (טור בשם הר"ם) [בא] ודוקא אם רוצה לזרוק כיסו לים דאית ביה חסרון כיס אבל אם רוצה להעביר ממנו (י) כיוצא בעלמא אסור בכל ענין (ר"ן פ"ק דקדושין) י"ב בן שיש לו דין עם אביו והאב הוא תובע הבן לר"ך הבן לילך אחר אביו אע"פ שהבן הוא נחבע ודר בעיר אחרת שזהו כבוד אביו אבל האב חייב לשלם לבן הוצאות דאינו חייב לכבדו משל בן (במהרי"ק שורש נ"ח) כמו שכתבאר :

[יה] עד היכן כ' . גירסת רי"ף ורמב"ם שם

ת"ש עד ואינו מכלימו להכלימו שאנו וכי הא דרבה כו' : [י"ז] וי"א כו' . כוירסא שלינו :

⁷ כבד את ה' מאדך . בירושלמי דרש מאדך כמו מחוקך משמע שהקפיד הקב"ה על כיבוד אב ואם יותר מכבדו שבכבודו הוא אומר כבד את ה' מאדך דהיינו "מחוקך דמשמע ממה שאמך כלומר אם יש לו ממון חייב ואם לאו פטור ובכבוד אב ואם נאמר כבד את אבך ואת אמך דמשמע בין שיש לו ממון ובין שאין לו והיכא דלית ליה חייב לחזר על הפתחים לזון את אביו ואת אמך :

⁸ והא דקא אמרינן ואפילו הוא מחזר על הפתחים לא שוכבדוהו משל ויחזור הוא על הפתחים דהא ק"ל משל אב אלא כגוש מכבדו ובעל ממלאכה ומסוך כך לר"ך לחזר על הפתחים :

והיכא דדיוחא הבן והאב לית ליה כייפינן ליה לבן וסליטו מיניה בתורת דקא ויהינן לאטרי

⁹ לכבד אב ואם דנתיב (שמות ב) . כבד את אבך ואת אמך . ואמרינן ש"ך קמא דקדושין (דף לא) איזוהי כבוד אב ואם מאבילו ומשקוהו מנעילו וסבו מכניסו ומציאותו : אם יש ממון לאביו אינו חייב להוציא משלו (א) רק להתבטל מסלאבתו בשביל כבודו. אין לאביו שום דבר ויש לו משלו חייב לזוננו. ואפילו אין לו חייב להשכיר עצמו בשבילו. בדאמרינן (ירושלמי שם) : גדול כבוד האמור באביו ובאמו יותר מכבוד הקב"ה. דאלו בכבוד הקב"ה כתוב כבוד הו' מהונק' אם יש לך ממון תקי. ואם אין לך פטור. ואלו בכבוד אב ואם כתיב כבוד בן יש לך בין אין לך תקי. ואמרו בירושלמי (אפילו הוה על הפתחים ופירית לא שיהזור על הפתחים בשביל אביו אלא היב דפרנסו משלו אפילו אם יצטרך לחזור על הפתחים אחרי בן.

וכתב¹⁰

הרמ"ה דוקא דאית ליה לבן ממונא לאיתזוני
 ביה ההוא יומא יג] אבל אי לית ליה (י) לא
 מיחייב לבטל ממלאכתו ולחזור על הפתחים:

ה [י] זה שמאכילו ומשקהו משל אב ואם אם יש לו [יא] ואם יי אין לאב ויש
 לבן (י) כופין אותו (ד) וזן אביו (ו) כפי מה שהוא יכול " ואם אין לבן ה אינו
 חייב לחזור על הפתחים להאכיל את אביו:

אבל חייב לכבדו בגופו אע"פ שמתוך כך בטל
 ממלאכתו ויצטרך לחזור על הפתחים [יד] יי ודוקא
 דאית לבן ממונת לאיתזוני ההוא יומא אבל אי
 לית ליה (ז) לא מחייב לבטל ממלאכתו ולחזור
 על הפתחים:

[יד] ודוקא כ"י . היא תמוה ובאמת דהרמ"ה פליג על הנ"ל וכמ"ש בר"י בשמו דירושלמי ס"ל כיבוד משל בן

12 (ו) ואשר נסתפקת אם יש כח ביד האב למחות ביד בנו
 לישא אשה אשר יחפוץ בה הבן לע"ד נראה
 שאם היא אשה ההוגנת לו שאין כח ביד האב למחות ביד
 הבן¹² חדא דאפילו לענין ממון (קידושין לב, א) אודיו) ליה
 רבנן לרבי ירמיה כמאן דאמר משל האב וכן פסקו כל פוסקי
 הלכות אשר ראיתי כל שכן הכא שהוא דבר השייך בצער
 דגופא להניח האשה אשר חפץ בה ויצטרך לקחת אשה אחרת
 אשר לא תישר בעיניו כל כך.

13 אין זה כיבוד שאמרה תורה, וכן
 מה שאמרו יכול אמר לו אביו הטמא וכו' להביא פירות
 קאמר אבל הטמא לחנם אין צריך לומר שלא ישמע לו.

14 לפי שאין עיקר

כבוד אלא במה שיש לו בו הנאה, וכדאמרינן בקדושין ולא, ט איזהו
 כבוד מאכילו ומשקהו ומלבישו ומגעילו. אבל אמר לו לעשות דבר
 שאין לו בו הנאה של כלום, אין זה כבוד שנצטווה עליה,

15 [לה] ס"ה תלמיד שרוצה ללכת למקום אחר (כב) שהוא
 בומח שיראה סימן ברכה בתלמודו לפני הרב ששם
 ואביו מוחה בו לפי שדואג שבאותה העיר העובדי כוכבים מעלילים (כג) אינו
 צריך לשמוע לאביו בזה:
 הגה [לו] וכן אם האב מוחה בנן לישא איזו אשה שיחפץ בה הבן ח"ו לשמוע אל האב (מהרי"ק שורש קס"ז):

ועס"ה זה כו' וכ"ש צערא דגופא ועוד דלא אמרו

אלא מאכילו כו' דשייך ביה אבוח

16 וע"ש ברשב"א שמשמע מדבריו שדוקא לדחות לאו ע"ש (ע"כ):

17 שם תודיע רב יחודה, לפי שזכו גוף הכיבוד כו' ואע"ג דאמרינן
 בסמוך כו', מבואר מדבריהם שאין הבן חייב לעשות רצון אביו
 צמח שאין לאב שום תועלת וכ"כ הרמב"ן והרשב"א יבמות ו' והביאם
 הגר"א סי' ר"מ ס"ק ל"ו, ומיכו קשה דכא כחצו תו' ל"א צי ד"ה
 ר"ט, צ"ש ירושלמי דרזונה זכו כיבוד, ואם האב רוצה בתקנת בנו
 ומצטרך כשנשוא אשה שאינה לרצון האב למח יבא רשאי לנערו ואינו
 בכלל מורא, ולמה דבר זה קל מסותר דבריו צהכרעת הדעת בלבד,
 והגר"א ז"ל סיים דברשב"א משמע דדוקא לענין דחית לאו לא שחיב
 עשה של תורה, ואפשר דכונת רשב"א דמ"מ הוא חיוב דאורייתא
 שחיי רצון התורה בכיבוד אב ומוראו, אלא שתיקף העשה הוא בכיבוד
 של מאכילו ומשקהו,